

İskender BAYHAN
İstanbul Milletvekili

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın **Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı** Mahinur Özdemir Göktaş tarafından Anayasa'nın 98, TBMM İç Tüzüğü'nün 96 ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim. **30.09.2025**

İskender

İskender BAYHAN
İstanbul Milletvekili

Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı, "**Aile Yılı**" gibi kampanyalarla aileyi kutsayan bir propaganda yürütmektedir. Ancak bu söylemlerin arkasında, kadınların, çocukların ve engelli bireylerin korunmadığı; aksine ihmal, istismar, şiddet, işkence ve cinayete açık bırakıldığı görülmektedir.

Bir yandan aileyi sözde güçlendirmeyi hedefleyen programlar açıklanırken, diğer yandan en korunmasız bireylerin yaşam hakkı ve onuru ayaklar altına alınmaktadır. Bu tablo, Bakanlığınızın politikalarının, korumaktan çok; kadınların kıyafetinden şarkıların sözlerine, filmlerin sahnelerinden, konserlere, gündelik yaşamın her alanında hak ve özgürlükleri baskılamaya odaklandığını göstermektedir.

İstanbul Beylikdüzü'ndeki Özel Mor Menekşe Bakım Merkezi'nde engelli çocukların ve yetişkinlerin aç bırakıldığı, çıplak dolaşmaya zorlandığı, dışkı yemeye mahkûm edildiği, aşağılandığı, şiddete uğradığı ve bir engellinin şüpheli şekilde hayatını kaybettiği Aile ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü'nün hazırladığı raporla belgelenmiştir.

Rapora göre merkezde kalan **62 engelli birey**, üç aylık dönemde **100'ün üzerinde kötü muamele**ye maruz kalmıştır.

Söz konusu muameleler, **Anayasa'nın 17. maddesinde güvence altına alınan yaşama hakkını, Birleşmiş Milletler Engelli Hakları Sözleşmesi'ni, Çocuk Haklarına Dair Sözleşme'yi ve İstanbul Sözleşmesi'ni** doğrudan ihlal etmektedir.

Raporda tespit edilen kötü muameleler şöyledir;

- **Çıplak bırakma:** Engelli bireyler kıyafetleri yırtık ve uygunsuz olduğu için uzun süre çıplak dolaşmış, bu durum onların insan onurunu zedeleyen bir teşhir ve istismar ortamı yaratmıştır.
- **Hijyen yoksunluğu ve aç bırakma;** Çocukların vücut temizlikleri yapılmamış, aç bırakılmaları sonucunda vücut kitle indeksleri çok düşük çıkmıştır.

- **Dışkı ve idrar maruziyeti:** Engelliler, dışkılarını ortak alana yapmak zorunda kalmış, dışkı yiyen bireylere müdahale edilmemiş; böylece ağır bir sağlık hakkı ihlali yaratılmıştır.
- **Kirli su içirme:** Tavandan akan suyun biriktirildiği kovadan engellilerin su içmeye zorlanması, yaşam hakkına açık bir tehdittir.
- **Beslenme engeli:** Ara öğünlerin verilmemesi, yemeklerin eşit dağıtılmaması, bazılarına yalnızca çorba verilmesi, düşen yemeklerin tekrar tabaklara konulması, engellilerin aç bırakılması anlamına gelmektedir.
- **İnsana yakışmayan yaşam koşulları:** Yerde yatmaya zorlanmaları, sandalye eksikliğinden yerde yemek yemeleri, çöpleri karıştırmak zorunda kalmaları; açık bir işkence ve kötü muameledir.
- **Şiddet ve darp:** Tokat, tekme, sürüklenme, engellilerin kafasını cama vurma gibi uygulamalar doğrudan fiziksel işkencedir.
- **Psikolojik şiddet:** Maske takarak korkutma, alay ederek video çekme; engellileri aşağılamaktır.
- **Cinsel istismar ortamı:** Çıplak dolaşan engellilerin birbirlerinin özel bölgelerine dokunmasına personelin göz yumması, açık bir cinsel istismar ihlalidir.
- **Ölüm vakası:** Engelli birey **Uğur Y.**, dövülerek odaya kapatılmış, saatler sonra ölü bulunmuştur. Bu, işkence sonucu ölüm şüphesini doğurmakta ve en ağır sorumluluğu işaret etmektedir.

Görüldüğü üzere aylarca süren tüm bu yaşananlar , sadece birkaç çalışanın bireysel suçu olarak görülemez. Tüm bu insanlık dışı uygulamalar bakanlığınızın **ruhsat verme, denetim yapma ve sorumluluk yükümlülükleri** altında yaşanmıştır. Bu nedenle Bakanlığınız doğrudan sorumludur.

Bu bağlamda;

1. Özel Mor Menekşe Bakım Merkezi en son hangi tarihte denetlenmiştir? Denetim raporlarında bu ihlaller neden tespit edilmemiştir?
2. Bakanlığınızın sorumluluk alanında böylesine sistematik işkence vakaları yaşanırken, herhangi bir **siyasi sorumluluk** üstlenecek misiniz, yoksa yalnızca alt düzey personeli cezalandırmakla mı yetineceksiniz? **İstifa etmeyi düşünmüyor musunuz?**
3. Kadınların kıyafetine, şarkıların sözlerine ve filmlerin sahnelerine hızla müdahale eden Bakanlığınız; engelli çocukların ve yetişkinlerin **işkenceye, aç bırakılmaya, aşağılanmaya ve şüpheli ölümlere** maruz kaldığı bir kuruma neden aylarca göz yummuştur? Bir yandan "**Aile Yılı**" ilan edip diğer yandan bu ihlalleri görmezden gelmeniz, Bakanlığınızın politikalarının **çocukları, kadınları, engellileri korumaktan çok, hak ve özgürlükleri bastırıp yaşanan şiddete seyirci kalmak biçiminde** olduğunu açıkça göstermiyor mu?
4. "Aile Yılı" gibi kamuoyuna duyurduğunuz kampanyalar yalnızca bir propaganda aracı mıdır? Çocuklar, kadınlar ve onların en korumasız olan engelliler neden bizzat sizin yetkiniz altındaki kurumlarda işkence ve kötü muamele yaşamaktadırlar?
5. Raporda ortaya çıkan işkence ve istismar görüntülerine rağmen bu kurumun faaliyeti neden zamanında durdurulmamış, çocuklar neden hemen güvenli alanlara alınmamıştır?
6. Engelli bireylerin çıplak dolaşmasına, dışkı yemesine, çöpleri karıştırmasına, aç bırakılmasına ve şiddet görmesine kameralar önünde aylarca sistematik şekilde

göz yumulurken, Bakanlığınız daha önemli hangi işle meşguldür de kendi asli görevini, yani en korunmasız bireyleri koruma sorumluluğunu yerine getirmemiştir?

7. Şiddet uygulayan personel ve kurum yöneticileri hakkında Bakanlığınız hangi idari ve cezai süreci başlatmıştır? Bu süreç kamuoyu ile açık bir biçimde paylaşılacak mıdır?
8. Türkiye genelindeki tüm bakım merkezlerinde benzer ihlallerin yaşanmadığının garantisi nedir? Kaç kurumda son beş yılda benzer ihmaller tespit edilmiştir?
9. Bu vakaların ortaya çıkmasıyla birlikte mağdur ailelere, hayatta kalan çocuklara ve engelli bireylere yönelik hangi **rehabilitasyon, telafi edici destek ve güvenlik adımları** atılmıştır?
10. Benzer işkence ve kötü muamelelerin yaşanmaması için bakanlığınızca ne tür önlemler ne zaman alınacaktır?